

Žiť pre iných

„Pre kresťana je priateľstvo milosťou pozdvihnuté na vyššiu úroveň a stáva sa spôsobom, ako komunikovať Kristov život iným ľuďom." Článok o úzkom vzťahu medzi priateľstvom, dobročinnou láskou a apoštolátom.

07.01.2013

Počas Svetových Dní Mládeže v Madride, pápež Benedikt XVI. odvolávajúc sa na dedičstvo predchádzajúcich generácií, vyzval zúčastnených, aby svojim

presvedčivým spôsobom života
budovali ľudskejšiu spoločnosť a svet
(1).

Každá generácia sa má zamýšľať nad tým, čo zanechá tej nasledujúcej – čo potrebujeme urobiť, ako to robiť, aby zajtraší svet mohol byť lepší ako ten dnešný. „Viera nás učí, že v Ježišovi Kristovi, Slove, ktoré sa stalo telom, môžeme pochopiť veľkosť nášho vlastného človečenstva, tajomstvo nášho života na zemi a vznešený osud, ktorý nás čaká v nebi (por. Gaudium et Spes, 24). Viera nás tiež učí, že sme Božie stvorenia, stvorené na jeho obraz, obdarené neodňateľnou dôstojnosťou a povolané k večnému životu.“(2)

Spoločnosť potrebuje evanjelizujúceho ducha Cirkvi, ktorý nám odovzdáva vždy platné učenie Ježiša Krista. A náš Pán, ako nám do dokázal svojím životom, chce, aby sme my, kresťania, prejavovali

starostlivosť o ľudí vo svojom okolí a slúžili spoločnosti. Toto je tajomstvo kresťanskej radosti: byť nositeľom Kristovho posolstva.

Apoštolát ako prejav dobročinnnej lásky

Láska a apoštolát kráčajú ruka v ruke, vlastne možno povedať, že sú neoddeliteľné, pretože dobročinná láska vyúsťuje do vynachádzavosti a objavovania spôsobov, ako zlepšovať našu službu iným ľuďom.

Apoštolát pramení z nášho uvedomovania si poslania k dobročinnnej láske, ku ktorej nás Boh povoláva. Kresťania sú svedkami Kristovej lásky medzi svojimi blíždymi ako aj samotnej jednoty kresťanov. Preto apoštolát nikdy nemôže byť len nejakou taktikou či stratégiou privádzania duší k Bohu, a nie je to ani súbor povinností, pretože on prirodzeným spôsobom vytryská z lásky. Vždy máme na

pamäti, že jeho účinnosť pochádza od Boha, aj keď si pritom poslúži možnosťami jednotlivých osôb.

Láska a apoštolát kráčajú ruka v ruke, vlastne možno povedať, že sú neoddeliteľné, pretože dobročinná láska vyúsťuje do vynachádzavosti a objavovania spôsobov, ako zlepšovať našu službu iným ľuďom. Posolstvo, ktoré dostal sv. Josemaría, nám tiež ozrejmuje vzťah medzi láskou a apoštolátom a zdôrazňuje, že oboje – láska, ktorá je apoštolská a apoštolát vykonávaný pre lásku – sa stotožňuje s priateľstvom: „dobročinná láska si vyžaduje, aby sme žili...priateľstvo.“
(3)

„V kresťanovi, v Božom dieťati, priateľstvo a láska tvoria jedinú realitu: sú Božím svetlom, ktoré zohrieva“(4). Cnosť lásky nás uschopňuje prenikať do najhlbšej skutočnosti nášho blížneho. S pomocou Božej milosti, my kresťania,

objavujeme v každom človeku Božie dieťa, Kristovho brata a sestru; objavujeme v nich tak samotného Boha, ktorý nám dáva svoj obraz v ľudskej osobe, aby sme s ňou zaobchádzali s úctou a vážnosťou, tak ako jej prináleží. Apoštolát, ktorého cieľom je stotožniť sa s priateľstvom, znamená jednoducho ctiť si – znovu to zdôrazňujem – Boží obraz, ktorý je v každom človeku, usilujúc sa o to, aby ho odhalil i on a aby sa dokázal obrátiť ku Kristovi.“

(5)

Pravá láska neznamená len prirodzenú náklonnosť, zachádza oveľa ďalej než sú rodinné vzťahy, alebo priateľstvo založené na spoločných záujmoch či zábave. Nie je to ani ten súcit, ktorý pociťujeme voči tým, ktorí sú osamelí, alebo nejakým spôsobom trpia. Jej mierou je láska, ktorú Kristus vyjadril vo svojom „novom prikázaní“, vlastná Božia láska, láska, *ktorou som vás*

miloval a vždy budem milovať,
pretože jej zdrojom je vnútorný život Najsvätejšej Trojice. Je to láska, ktorú neodradia ani fyzické či osobné nedostatky, je to túžba „prebývať medzi ľudskými synmi“, ktorú ani hriech, ani odmietania, ani Kríž nemôžu obmedziť. Cnosť lásky je láskou, ktorú sám Boh vstępuje do srdc kresťanov, aby tak uchopil a pozdvihol na nadprirodzenú úroveň všetky ľudské lásky, všetky túžby a snahy.

Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska. (6) Mohli by sme parafrázovať slová svätého Jána a povedať, že tí, ktorí nemilujú, nepoznajú ani svojho blížneho, pretože nedokážu rozpoznať Boží obraz v inej ľudskej bytosti. Nedostatok lásky dokáže oslabiť intelekt človeka a jeho ďalšie schopnosti do takej miery, že sa stáva necitlivý voči Pánovým požiadavkám a neschopný patrične vnímať

hodnotu iných ľudí. A čo je ešte horšie, aj pre Boha je potom nemožné prijímať takýchto ľudí ako svoje deti: je to ako keby Bohu bolo znemožnené priblížiť sa k dušiam tých, ktorí sa uzavreli voči jeho milosti.

Ide o každého človeka

Láska nadobúda svoj plný význam vtedy, keď sa dávame k dispozícii v službe iným ľuďom, keď uznáme, že kresťanské povolanie spočíva v tom, že sa dávame iným ľuďom ako dar, aby sa tak mnohí ďalší mohli stretnúť s Kristom.

Toto je príklad, ktorý nám dal samotný Kristus, a ktorý nám zanechali svedkovia jeho života na zemi. Zaplesal nad šťastím svojich priateľov (7), a trpel vtedy, keď oni mali žiaľ (8). Vždy si našiel čas pre iných ľudí. Prekonal vlastnú únavu, a venoval sa v rozhovore Samaritánke (9); zastavil sa na ceste do Jairovho

domu, aby pomohol žene, ktorú sužoval krvotok(10); aj keď veľmi trpel na Kríži, prehovoril na dobrého lotra a otvoril mu brány nebeské (11). Jeho láska má pritom veľmi konkrétnu podobu: vidíme, že sa stará o to, ako zohnať potravu pre ľudí, ktorí za ním idú, ako sa stará o ich materiálne potreby(12); robí si starosti o učeníkov, keď potrebujú odpočinok, volá ich do ústrania na tiché miesto, aby spolu strávili nejaký čas (13). Mohli by sme uviesť mnohé ďalšie príklady, ktoré ukazujú, akú dôležitosť pripisuje Boh každému jednému človeku.

Skutočným dôkazom priateľstva je klásť iných ľudí na prvé miesto, venovať im svoj čas a pozornosť. Toto je návod svätého Josemaríu, ako máme Krista ukázať iným ľuďom. A Kristus nás to učil svojím životom – vždy mal čas, aby sa venoval každému, aby s každým človekom mohol tráviť čas. Láska nadobúda

svoj pravý význam vtedy, keď sa život iného človeka stáva pre mňa prioritou. Keď sa ľudia stretnú s autentickým kresťanom, potrebujú objaviť samotnú Božiu lásku, keď uvidia ako s nimi zaobchádzajú, ako si ich cenia, ako ich počúvajú, ako sa počíta s ich cnosťami, ako sa im dostáva príležitosť stať sa súčasťou tohto nadprirodzeného dobrodružstva.

Ako máme poskytovať účinnú pomoc dušiam prostredníctvom tohto duchovného vedenia (aj keď pritom nepoužijeme tento termín) v rámci nášho apoštolátu? „Uvažuj, aj najsilnejšie a najúčinnnejšie nástroje sa pri zlom zaobchádzaní poškodzujú, opotrebovávajú a stávajú sa neužitočnými“ (14). Z pozitívneho hľadiska ide o to, aby sme sa snažili pomôcť každému človeku rozpoznať talenty, ktoré dostal od Boha, a nájsť spôsoby, ako tieto talenty využiť v službe iným ľuďom. Je potrebné

povzbudzovať ich k iniciatíve, ako to robil Kristus s apoštolmi, pripravovať ich, jedného za druhým, snažiac sa dostať z každého to najlepšie. Treba sa snažiť spoznať ich konkrétnu situáciu, rodinný a profesionálny život, vžiť sa do ich situácie. Spolu s nimi zdieľame starosti a výzvy dnešnej spoločnosti, poslanie Cirkvi a Diela, vo svete, ktorý zúfalo hľadá svetlo a soľ, aj keď si to možno neuvedomuje.

A vždy treba všetko dochutiť soľou lásky. „Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nemyslí na zlé, neteší sa z neprávosti, ale raduje sa z pravdy. Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží“ (15). Láska je vždy pripravená usilovať sa o to, čo je pre každého človeka najlepšie, a to si vyžaduje veľké, veľkodušné srdce, naučiť sa ako sa preniesť cez

nedostatky iných ľudí, aj svoje vlastné, povzniesť sa nad chvíle podráždenosti, zlej nálady, hrubých reakcií. Láskaví ľudia sú trpezliví, majú pevného ducha: dokážu počkať, nikdy nikoho neponižujú, všetko znesú pre lásku; nestážujú sa, netešia ich, keď iní smútia alebo zlyhávajú, nesnažia sa byť stredobodom pozornosti. Vždy sú ochotní poskytnúť priateľské slovo pochopenia a pokoja.

Hodnota priateľstva

Sv. Josemaría bol príkladom toho, ako byť priateľom našich priateľov. Priateľ, podľa jedného klasického autora, je druhým ja – je to človek, ktorý nám pomáha urobiť náš život znesiteľnejší, ktorý je tu pre nás keď máme problémy, zdieľa s nami radosti i smútky. Priateľ je ten, ktorému sa možno zdôveriť, pretože mu môžeme dôverovať. Zvykol hovoriť, že potrebujeme, „aby sme sa

mohli spoľahnúť jeden na druhého, aby sme takto mohli kráčať cestou života, aby naše túžby prinášali ovocie, aby sme prekonávali ťažkosti, aby sme mali úžitok z výsledkov snažení iných ľudí“ (16).

Priateľstvo je niečo, čo možno ľahko rozpoznať; je to temer hmatateľná realita: cítime súlad so svojim priateľom, je to niečo ako príbuzenstvo, a tak potom aj radi trávime spoločné chvíle.

„Pre kresťana je priateľstvo milosťou pozdvihnuté na vyššiu úroveň a stáva sa spôsobom, ako komunikovať Kristov život iným ľuďom.“ A tak sa priateľstvo mení na skutočný dar Boží, neoddeliteľný od lásky.

Všetci si potrebujeme stále viac uvedomovať hodnotu priateľstva a rozširovať okruh svojich známych. Ako kresťania musíme byť pripravení na pozitívny dialóg s rozmanitými typmi ľudí, nesmieme dovoliť, aby

naše názory skĺzli do nespravodlivej diskriminácie, alebo aby sme svojimi postojmi či slovami urážali ľudí s odlišnými názormi. Ak máme k tomu dospieť, musíme byť ochotní počúvať ľudí, snažiť sa pochopiť dôvody a argumentácie; ináč k skutočnému dialógu nedôjde, pretože ľudia si veľmi rýchlo uvedomia, že sa nezaujímame naozaj o to, čo hovoria. Musíme sa naučiť vidieť veci z perspektívy iných ľudí.

To ale neznamená, že by sme mali ustupovať v záležitostiach, ktoré nezávisia od nás – keď tieto patria Bohu – alebo skrývať či deformovať Kristovo učenie zo strachu, že by sme mohli niekoho uraziť. Takýto postoj by sa rovnal klamaniu toho, koho milujeme, uzatvárali by sme im tak cestu k jedinej pravde, ktorá môže naplno uspokojiť túžby ľudského srdca a vyliečiť jeho nepokoj. Kristova láska skôr posilňuje naše vlastné stanovisko, dáva pokoj

nášmu srdcu a jemnosť v spôsoboch ako sa vyjadrujeme. Takto urobíme Pánovo posolstvo lásky a spásy atraktívnejším pre iných ľudí: vtedy keď radíme, keď naprávame postoje iných, láskavý postoj k priateľom nás bude viesť k tomu, aby sme používali slová, ktoré im nespôsobujú bolesť, slová, ktoré nemajú v sebe príznaky posudzovania a odsudzovania. Naše slová budú vnímať tak, ako ich v skutočnosti aj myslíme – ako úprimnú túžbu po šťastí našich priateľov.

„Kresťanstvo nie je záležitosťou presviedčania, ale veľkosti,“ veľkosti Kristovej lásky. Vtedy môžeme zakúsiť túto veľkú pravdu vyslovenú svätým Ignácom Antiochijským: „Kresťanstvo nie je záležitosťou presviedčania, ale veľkosti (17),“ veľkosti Kristovej lásky, pretože ľudia budú priťahovaní k Bohu ani nie tak našimi argumentami, ako skôr tým

čo v nás vidia, s pomocou Božej milosti.

„Každá generácia kresťanov má vykúpiť a posvätiť časy, v ktorých žije. A preto potrebuje pochopiť a spoznať túžby iných, im podobných ľudí, ktorým by pomocou *darů jazykov* umožnila odhaliť, ako majú odpovedať na pôsobenie Ducha Svätého, na nepretržité vylievanie sa bohatstiev z božského Srdca. Je na nás kresťanoch, aby sme v týchto dňoch ohlasovali svetu, v ktorom žijeme a sme, staré a zároveň nové posolstvo evanjelia.“ (18)

J.M. Martín a C. Cavazzoli

Poznámky

[1] Por. Benedikt XVI., Príhovor k mladým ľuďom, 17. júla 2008; Homília 19. júla 2008.

[2] Benedikt XVI., Homília 19. júla 2008.

[3] Rozhovory s mons. Escrivá de Balaguer, 62.

[4] Vyhňa, 565.

[5] Boží priatelia, 230.

[6] 1 Jn 4:8.

[7] por. Lk 10:21.

[8] por. Jn 11:35.

[9] por. Jn 4:6 -.

[10] por. Mk 5:30-32.

[11] por. Lk 23:42-43.

[12] por. Mt 14:15-16.

[13] por. Mk 6:31.

[14] Brázda, 391.

[15] 1 Kor 13:4-7.

[16] List veriacim Prelatúry, október 1965.

[17] Sv. Ignác Antiochijský, List
Rimanom, 3,3.

[18] Íst' s Kristom, 132.

opusdei.org

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/zit-pre-inych/](https://opusdei.org/sk-sk/article/zit-pre-inych/) (26.03.2025)